

KANDIDAT

623

PRØVE

JUS1003 1 Forvaltningsrett I

Emnekode	JUS1003
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	27.01.2020 08:00
Sluttid	27.01.2020 14:00
Sensurfrist	17.02.2020 22:59
PDF opprettet	01.12.2020 12:33

Seksjon 1

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
i	Infoside	Dokument
1	Del I	Langsvar
2	Del II	Langsvar
3	Del III	Langsvar

1 **Del I**

1)

Peder Ås hadde i mange år vært innleid som rådgiver av en avdeling i Fiskeridirektoratet. Han hadde etter hvert kommet på kant med ledelsen i avdelingen som mente han tjente godt som selvstendig næringsdrivende, og de mistenkte Peder Ås for å fakturere for flere tjenestetimer enn han utførte, hvilket i så fall var straffbart. På et tidspunkt var misnøyen med Peder Ås blitt så stor at ledelsen tok initiativet til et opphør av rådgiveravtalen, selv om det var 3 år igjen av avtaletiden. Etter lange forhandlinger, med advokater til stede, ble partene enige om at rådgiveravtalen skulle termineres/ opphøre, mot at Peder Ås skulle få en økonomisk kompensasjon. Partene inngikk en avtale som regulerte det partene var blitt enige om, herunder opphørstidspunkt og økonomisk kompensasjon. Avtalen inneholdt også en bestemmelse om at direktoratet ved avtalen fraskrev seg muligheten for å kreve tilbake penger for mulig overfakturering, og at de ikke kunne politianmelde Peder Ås for dette.

Marte Kirkerud var nabo til Peder Ås. Naboforholdet var ikke særlig godt. Marte Kirkerud hadde en 17 år gammel datter, Petra Kirkerud. Petra var aktiv i skoleavisen på sin skole, og var et stort journalisttalent med sterk kritisk holdning.

Det hadde lekket ut at Peder Ås måtte avslutte rådgiveravtalen og at han hadde fått en avtale om økonomisk kompensasjon. Da Marte Kirkerud snakket om at Peder Ås hadde «blitt kastet ut» av Fiskeridirektoratet, ble datteren Petra interessert i dette. Hun skrev brev til Fiskeridirektoratet og ba om å få innsyn i avtalen mellom Fiskeridirektoratet og Peder Ås. Hun viste til offentleglova § 3.

Fiskeridirektoratet nektet innsyn i avtalen og anførte at en slik avtale ikke er et saksdokument som det kan kreves innsyn i. Videre hevdet direktoratet at Petra Kirkerud og skoleavisen ikke hadde noen aktverdig grunn til å kreve innsyn, og at innsyn er forbeholdt seriøse aviser og ikke en skoleavis. Petra Kirkerud var heller ikke myndig, og da kunne hun ikke få innsyn etter offentleglova. Direktoratet hevdet videre at det var vedtatt en intern instruks i direktoratet om taushetsplikt. Avtalen med Peder Ås ville falle inn under denne instruksjonen og hindret derfor direktoratet å offentliggjøre avtalen. Uansett var avtalen underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1 da avtalen gjaldt Peder Ås sin næringsvirksomhet, og avtalen også kunne indikere at noe straffbart hadde skjedd.

Petra Kirkerud anførte at en slik avtale er å regne som et saksdokument etter offentleglova. Hun anførte videre at det ikke spilte noen rolle hva som var begrunnelsen for innsyn, og det spilte heller ingen rolle at hun ikke var myndig. Petra mente også at en instruks om taushetsplikt ikke kunne hindre innsyn, og at forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1 heller ikke kunne anvendes.

2)

Peder Ås ble oppmerksom på at Petra Kirkerud i skoleavisen hadde skrevet om at hun hadde krevd innsyn i avtalen mellom Peder Ås og Fiskeridirektoratet. Direktoratet fikk derfor en henvendelse fra en sint Peder Ås, som nektet direktoratet å oversende avtalen til Petra Kirkerud.

Dette ble så vanskelig å håndtere for saksbehandleren i direktoratet at han lot saken ligge noen uker i håp om at innsynskravet skulle bli frafalt eller glemt av Petra Kirkerud.

Petra Kirkerud sendte etter 3 uker en skriftlig klage til overordnet organ om at hun ikke fikk innsyn i avtalen. Fiskeridirektoratet mottok denne et par dager senere. Direktoratet anførte at det ikke var klagerett på vedtak om å nekte innsyn etter offentleglova, og at det uansett ikke kunne klages før det var truffet et vedtak i innsynssaken. Petra Kirkerud mente det var adgang til å klage i innsynssaker etter offentleglova. Hun mente også at det nå var gått så lang tid at hun måtte kunne klage selv om det ikke var truffet et vedtak. Slikt sommel i direktoratet kunne hun fra et journalistisk perspektiv ikke akseptere.

Spørsmål 1:

Har Petra Kirkerud rett til innsyn i avtalen?

Spørsmål 2:

Har Petra Kirkerud rett til å klage til overordnet organ?

Skriv ditt svar her...**Spørsmål 1: Har Petra Kirkerud rett til innsyn i avtalen?**

Den overordnede problemstillingen er om Petra Kirkerud har innsynsrett etter reglene om allmennhetens rett til innsyn.

Petra Kirkerud er ikke part, og behandles derfor etter offentleglova lov 19. mai 2006 nr. 16 (heretter offl.).

Det rettslige grunnlaget for den foranliggende tvisten er følgende offl. § 3.

Det fremgår av offl. § 3 at saksdokument, journaler og lignende register for organet er åpent for innsyn, dersom ikke annet følger av lov eller forskrift med hjemmel i lov. Alle kan kreve innsyn i "saksdokument", journaler og lignende register til organet hos vedkommende organ.

Fiskeridirektoratet anfører at det ikke foreligger et "saksdokument", men Petra Kirkerud motsier dette.

En allminnelig språklig forståelse av ordlyden i "saksdokument" tilsier at det foreligger et dokument med faktiske opplysninger og informasjon, dokumentet skal tilhøre en sak, og det må være fullført slik at det kan sendes eller lagres som et saksdokument.

"Saksdokument" defineres i offl. § 4 som er kommet inn eller lagt frem for et organ, eller som organet selv har opprettet. Et dokument er ferdig opprettet når det er sendt ut av organet, eller når det er ferdigstilt.

Det første spørsmålet er om avtalen mellom Peder Ås og Fiskeridirektoratet er et "saksdokument", jf. offl. § 3, jf. offl. § 4.

Avtalen mellom Peder Ås og Fiskeridirektoratet regulerer det partene ble enige om, blant annet opphørstidspunkt, økonomisk kompensasjon og en bestemmelse om at ved mulig overfakturering vil ikke direktoratet kunne kreve penger tilbake eller politianmelde Peder Ås. Dette er faktiske opplysninger vedrørende avtalen. Disse opplysningene omhandler Peder Ås sitt opphør av rådgiveravtalen. Et slikt opphør kan regnes som en sak. Avtalen er også ferdigstilt, og mottatt av Peder.

Det foreligger dermed et ferdigstilt dokument organet selv har opprettet. Avtalen mellom Peder Ås og Fiskeridirektoratet er følgende et "saksdokument", jf. offl. § 3, jf. offl. § 4.

Fiskeridirektoratet anfører at Petra Kirkerud og skoleavisen ikke har aktverdig grunn til innsyn. Det anføres også at Petra Kirkerud ikke er myndig, og har derfor ikke rett til innsyn.

Det andre spørsmålet er om Petra Kirkerud og skoleavisen har rett til innsyn i saksdokumentet, jf. offl. § 3.

Det fremgår av offl. § 3 annet punktum at "alle kan kreve innsyn".

Etter dette kan Petra Kirkerud og skoleavisen få innsyn. Det stilles ikke krav til å begrunne innsyn, så lenge man krever det. Dette er en allmenn rett, og er også knesatt i Grunnloven § 100 femte ledd. Petra Kirkerud har krevd innsyn i saksdokumentet, og har rett på det.

Fiskeridirektoratet anfører at det foreligger intern instruks om taushetsplikt i direktoratet. Avtalen faller inn under instruksene, og kan derfor ikke offentliggjøres. Dessuten rammes avtalen av reglene om taushetsplikt.

Det fremgår av offl. § 13 første ledd at opplysninger som er underlagt taushetsplikt i lov eller medhold av lov er unntatt fra innsyn.

Petra Kirkerud har ikke rett til innsyn i den interne instruksen, men dette er heller ikke omtvistet. Hun krever innsyn i de faktiske opplysningene i saksdokumentet, jf. offl. § 3. For at hun skal få innsyn i avtalen kan den ikke være rammet av taushetsplikten.

Spørsmålet videre er om avtalen mellom Peder Ås og Fiskeridirektoratet inneholder taushetsbelagte opplysninger om "personlige forhold" som kan unntas fra innsyn etter forvaltningsloven 10. februar 1967 (heretter fvl.).

Det fremgår av fvl. § 13 første ledd nr. 1 at det kan unntas innsyn fra opplysninger som gjelder noens "personlige forhold".

Den alminnelige forståelsen av "personlige forhold" tilsier at det er en høy skranke for hva som favner inn under uttrykket. Det må være av personlig karakter, i form av intrikate opplysninger som kan være sjenerende for den det gjelder.

Avtalen mellom Peder Ås og Fiskeridirektoratet omhandler Peder Ås sin næringsvirksomhet, og indikerer at noe straffbart kan ha skjedd. De straffbare forholdene dreier seg om at Peder Ås som selvstendig næringsdrivende har fakturert for flere tjenestetimer enn han utførte.

Det følger klart av faktum at det straffbare forholdet kun var basert på mistanker. Det er ikke avgjort om det faktisk forelå slike forhold. Dermed er dette opplysninger som ikke røper skånende og umyndiggjørende opplysninger om Peder Ås. Dette taler i retning av at det ikke foreligger taushetsbelagte opplysninger vedrørende "personlige forhold".

På den andre siden er retten til personvern et viktig forvaltningsmessig hensyn. Ettersom Peder Ås er part i opphørsaken så er det klart at han ikke ønsker at andre utenforstående skal ha innsyn i hans sak. Spesielt når opplysningene bare er mistanker, som han gjerne vil holde privat, og ikke offentliggjort i en skoleavis. Dette taler i retning av at det foreligger slike "personlige forhold" som kan unntas fra innsyn.

Imidlertid har både offentleglova og forvaltningsloven hensyn som taler for åpenhet og gjennomsiktighet i organer. Dette er forankret i offl. § 1. En slik åpenhet og gjennomsiktighet opprettholder en kontrollfunksjon over forvaltningen. Borgerne skal ha mulighet til å titte det offentlige nærmere i kortene. I et demokratisk land skal også media og aviser ha anledning til å kontrollere avgjørelser organer tar. Dette opprettholder tilliten til demokratiet og forvaltningen som sådan. Dette taler for at det ikke foreligger taushetsbelagte opplysninger.

Når det er sagt så hadde Peder Ås et dårlig forhold til Marte Kirkerud, Petra sin mor. Dette kan styrke Peders interesse i å holde opplysningene private. Dette kan likevel ikke tillegges vekt, da det er Petra som søker innsyn, ikke Marte. Dessuten er ikke et slikt ønske nok for å holde opplysninger private.

Det er verdt å nevne at Petra Kirkerud ikke er part. Hun er en del av allmennheten, og hennes innsynsrett følger av offentleglova. Generelt har parter mer innsyn etter forvaltningsloven enn allmenheten etter offentleglova. Dette taler for at Petra Kirkerud ikke har rett til innsyn.

En konkret helhetsvurdering av de gjeldende hensyn tilsier at Petra Kirkerud har rett til innsyn i avtalen. Ettersom opplysningene ikke røper noen faktiske straffbare forhold, men heller mistanker og informasjon om arbeidet til Peder Ås som selvstendig næringsdrivende kan det ikke anses som "personlige forhold". I tillegg veier hensynene til åpenhet og tillit til forvaltningen tungt.

Konklusjon: Petra Kirkerud har rett til innsyn i avtalen.

Spørsmål 2: Har Petra Kirkerud rett til å klage til overordnet organ?

Den overordnede problemstillingen er om Petra Kirkerud har klagerett på avvisningen av innsyn etter reglene i offentleglova.

Det primære rettslige grunnlaget er offl. § 32.

Fiskeridirektoratet anfører at det ikke er klagerett på avvisning av innsyn etter offentleglova. Dessuten kan

det ikke klages før vedtak er truffet i innsynssaken.

Det første spørsmålet er om det er klagerett på nektelse av innsyn etter reglene i offentleglova.

Det fremgår av offl. § 32 at avgjørelser kan påklages til det forvaltningsorganet som er nærmest overordnet det forvaltningsorganet som traff vedtaket. Avgjørelser om å gi innsyn kan likevel ikke påklages.

Det er dermed ikke klagerett på avvisning av innsyn etter reglene i offentleglova. Det følger imidlertid av faktum at saksbehandleren fikk en sint henvendelse fra Peder Ås. Saksbehandler lot saken derfor ligge i noen uker, i håp om at innsynskravet skulle frafalle, eller bli glemt av Petra Kirkerud.

Det andre spørsmålet blir derfor om Petra Kirkerud har klageretten i behold som følge av passiviteten til saksbehandleren i direktoratet, jf. offl. § 32.

Det fremgår av offl. § 32 annet ledd at dersom den som har krevd innsyn, ikke har fått svar innen fem arbeidsdager etter at organet mottok kravet, skal dette regnes som et avslag som kan påklages etter første ledd.

Petra Kirkerud har dermed klageretten i behold.

Konklusjon: Petra Kirkerud har rett til å klage til overordnet organ.

2 Del II

Lars Tastad var blitt byråsjef i Miljøverndepartementet. Etter en stund i departementet skulle Tastad treffe avgjørelse om å oppnevne/beskikkelse et nytt nasjonalt ombud. Det var ventet en rekke søkere med svært forskjellig bakgrunn, og det ville være en stor og vanskelig utfordring å velge den rette søkeren.

En av søkerne til ombudsstillingen var pedagogen Wilma Flint. Wilma Flint hadde i mange år vært gift med Jens Flagland. Jens Flagland hadde i rundt 20 år vært nær og personlig venn med Lars Tastad, og de to møttes i private sammenhenger, herunder turer, felles middager og bursdagsselskaper. Jens Flagland var også fadder til Lars Tastads sønn. Den private kontakten handlet i hovedsak om sosial omgang uten at ektefellene var til stede. De arbeidet begge i det offentlige, riktignok i hvert sitt departement, men de møttes regelmessig også i jobbsammenheng.

Lars Tastad ble kjent med søkeren Wilma Flint da hun giftet seg med Jens Flagland for rundt 15 år siden. Tastad og Wilma Flint møttes bare sporadisk i private sammenhenger. For flere år tilbake var det noe mer kontakt i private sammenhenger, blant annet i forbindelse med dåpen til Tastads barn og bursdagsselskaper. Kontakten har senere vært avtagende i omfang. I dag har Lars Tastad og Wilma Flint bare sporadisk kontakt i private sammenhenger og bare i den utstrekning som er naturlig som følge av at hun er gift med Jens Flagland, Lars Tastads nære venn. Som følge av dette deltok Wilma Flint i bursdagsselskapet ved Tastad sin 40-års dag sammen med ca. 50 andre gjester i 2017. For øvrig har de bare møttes i private sammenhenger omtrent én gang eller mindre per år de siste årene.

Da pressen skrev om dette vennskapet, reagerte en av de andre søkerne til ombudsstillingen og mente Lars Tastad var inhabil. Selv om det var kona til vennen Jens Flagland som søkte ombudsstillingen, så var det likevel grunn til å anse Tastad som inhabil. Det nære vennskapet mellom Tastad og Flagstad måtte medføre inhabilitet. Det måtte også legges vekt på at det nå var reist inhabilitetsinnsigelse, og hva slags type sak dette er.

Lars Tastad mente han ikke var inhabil. Han mente forholdet til søkeren Wilma Flint var for fjernt, da det var Jens Flagland som var hans personlige venn. Kontakten med Wilma Flint privat hadde vært avtagende de senere årene. Det var derfor ingen grunn til å stille spørsmål ved hans habilitet, da dette forholdet ikke kunne svekke tilliten til ham. Selv om avgjørelsen ikke var kurant, var det ingen grunn til å anta at Tastad ikke ville komme til å velge den beste kandidaten.

Spørsmål 3:

Var Lars Tastad inhabil?

Skriv ditt svar her...**Spørsmål 3: Var Lars Tastad inhabil?**

Den overordnede problemstillingen er om Lars Tastad er inhabil, etter habilitetsreglene i fvl. kapittel II om ugildhet.

Det rettslige utgangspunktet er fvl. § 6 annet ledd.

Det følger av faktum at Lars Tastad er byråsjef i Miljøverndepartementet. Habilitetsreglene gjelder derfor for han, ettersom han utfører arbeid for et forvaltningsorgan og rammes ikke av unntaket i fvl. § 10.

Habilitetskravene fremgår av fvl. § 6. I første ledd oppstilles en rekke tilfeller hvor den offentlige tjenestemannen blir direkte inhabil. Ingen av disse tilfellene gjør seg gjeldende i den foranliggende tvisten, og habilitetsspørsmålet til Lars Tastad drøftes derfor etter fvl. § 6 annet ledd.

Det fremgår av fvl. § 6 annet ledd at en offentlig tjenestemann regnes som inhabil når andre "særegne forhold" foreligger som er "egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet". Det skal blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for han selv eller noen han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugyldighetsinnsigelse er reist av en annen part.

En naturlig forståelse av ordlyden i uttrykket "særegne forholdet" tilsier at det må noe særegent til. Det må altså foreligge noe som ligger utenfor det vanlige. Sivilombudsmannen har imidlertid uttalt at "særegne forhold" ikke behøver å være noe helt unikt, men noe som skiller seg fra andre i samme situasjon, jf. SOM-2007-88. Dette tyder på at uttrykket tolkes strengt. "Særegne forhold" skal tolkes i sammenheng med "egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet", da dette har en klar forbindelse.

"Egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet" tolkes objektivt. Det skal legges vekt på om tilliten til den offentlige tjenestemannen er svekket utad. Det vil si at det legges vekt på hvordan andre ser forholdet utenfra. Her har sivilombudsmannen uttalt at man skal være forsiktig med å trekke konklusjon om inhabilitet når det er snakk om tettsteder, hvor det er høyere sannsynlighet for at man kjenner hverandre, ettersom dette kan undergrave lokaldemokratiet.

Det første spørsmålet er om Lars Tastads nære bekjentskap til Wilma Flints ektemann Jens Flagland kan anses som et "særegent forhold", jf. fvl. § 6 annet ledd.

Wilma Flint søker på ombudsstillingen i departementet Lars Tastad er byråsjef i. I omtrent 20 år har Lars Tastad hatt et nært og personlig vennskap til Wilma Flints ektemann, Jens Flagland. Lars og Jens har møttes både i jobbsammenheng, men også på privaten i form av turer, middager og selskaper. I tillegg er Jens fadder til Lars sin sønn. Dette viser et klart bekjentskap, som taler i retning av det foreligger et "særegent forhold".

På den andre siden er det ikke Jens som søker på stillingen, men hans kone Wilma. Kontakten mellom Lars og Jens har i hovedsak vært uten at Wilma var til stede. Dette tyder på at Lars ikke har et så nært forhold til Wilma. De har kun kontakt i blant, og det kun på grunn av hennes ekteskap med Jens. Lars og Wilma møtes også kun én gang eller sjeldnere, de siste årene. Deres kontakt har med andre ord frafalt litt. Dette taler i retning av at det ikke foreligger et "særegent forhold".

Når det er sagt så daterer bekjentskapet til Wilma og Lars 15 år tilbake i tid. De har altså kjent hverandre lenge, selv om kontakten ikke har vært like tett som mellom Lars og Jens. I tillegg har de møttes ved noen få private sammenhenger, slik som dåp og bursdagsselskaper. Dette taler for at de kjenner hverandre bedre enn det som er normalt. Wilma har også deltatt i Tastad sin 40-årsfeiring. I bursdagen var det 50 andre gjester. I bursdagsfeiring er det vanlig at man inviterer sine nære, spesielt Lars feirer en så viktig dag. Ettersom det var 50 gjester tyder det på at Lars inviterte en kjerne av sine nærmeste. Det er i tillegg ikke så uvanlig at man inviterer flere titals gjester når man feirer rundt år. Ut i fra dette virker det som Lars anser Wilma som en spesielt viktig person. Et viktig hensyn i forvaltningen er at offentlige tjenestemenn skal opptre som nøytrale, og når et så mangeårig bekjentskap foreligger, tilsier det at det foreligger et "særegent forhold".

Det andre spørsmålet er om det særegne forholdet mellom Lars Tastad og Wilma Flint er "egnet til å svekke tilliten til" Lars' upartiskhet, jf. fvl. § 6 annet ledd.

Når Wilma Flint søker på en høyt ansett stilling hvor avgjørelsen treffes av en hun har kjent i flere år kan det fremstå som tillittssvekkende for de som ser det utenfra. Lars Tastad har et bekjentskap til Wilma som gjør at hun lettere gjør seg markert i søknadsbunken. Dette fremheves spesielt av at det var mange som søkte på stillingen. For de som ikke har det samme bekjentskapet kan dette oppleves som mangel på nøytralitet og saklighet. Borgere har en tillit til forvaltningen og avgjørelsene som tas. Når det foreligger et så tydelig og mangeårig bekjentskap kan det oppleves som at rettssikkerheten blir svekket.

På den andre siden trenger ikke bekjentskapet å bety at Lars ikke vurderer de andre kandidatene på samme grunnlag. Norge er et lite land, og det er vanlig at man kjenner folk fra ulike private sammenhenger. Hvis man tolker habilitetsreglene for strengt blir det fort ikke så mange igjen som kan treffe avgjørelser. I saker som dette, hvor Lars må treffe en avgjørelse hvor det er mange søkere kan han ikke strekke avgjørelsen ut i det uendelige. I ansettelsessaker må det være en viss effektivitet.

I Hegnar Hotell-dommen (Rt. 1996 s. 64) fant Høyesterett at et kommunestyremedlem var inhabil i en skjenkebevilgningssak. Her uttalte førstvoterende at habilitetsreglene skal sikre korrekte avgjørelser, opprettholde tilliten til dem som fatter avgjørelsene og beskytte beslutningstakere om at det sås tvil om deres troverdighet. Denne uttalelsen forsterker at "egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet" må ses ut i fra hvordan andre kan oppleve det særegne forholdet. Det fremgår av faktum at det ville være en stor og vanskelig utfordring for Lars å velge hvem som skal få stilling. Når Lars på forhånd har et godt kjennskap til en av de mange som søker, vil det klart oppleves som uheldig for de øvrige søkerne. Det særegne forholdet mellom Lars og Wilma er egnet til å svekke tilliten til Lars' upartiskhet.

Det tredje spørsmålet er om saken innebærer særlig fordel, tap eller ulempe enten for Lars selv eller for noen han har nær personlig tilknytning til.

Dette er på ingen måte en uttømmende liste, og er kun momenter som kan illegges vekt i vurderingen. I en sak om søknad på stilling vil et slikt bekjentskap som foreligger mellom Lars og Wilma kunne bety en potensiell fordel. Både for Lars, i form av at han kjenner en av søkerne godt, i motsetning til de øvrige søkerne som han ikke har noen form for kjennskap til. For Wilma kan det være en fordel at Lars og hennes ektemann Jens har vært nære venner i mange år. Det kan føre til at det er større sannsynlighet at hun blir valgt, ettersom Lars kan ha et ønske om å støtte sin gode venn med å gi hans kone en populær stilling. I tillegg bygger forvaltningen på at like saker skal behandles likt, og når Wilma har et fortrinn i form av hennes ektemanns vennskap til sjefen kan dette klart fremstå som en fordel.

Det fjerde spørsmålet er om det er blitt reist innhabilitetsinnsigelse.

Det følger av faktum at en av de andre søkerne til ombudsstillingen har reist innhabilitetsinnsigelse. Ettersom dette er en sak hvor flere søker om samme stilling anses alle søkerne som parter i samme sak. Dermed veier den andre søkerens innhabilitetsinnsigelse i retning av at Lars Tastad er inhabil.

Ut i fra en skjønsmessig vurdering tilsier de tungtveiende grunner at Lars Tastad er inhabil til å treffe avgjørelsen, på grunn av hans nære bekjentskap til Wilma Flint og hennes ektemann Jens.

Konklusjon: Lars Tastad er inhabil.

3 Del III

Kåre Lut hadde slitt med litt rusproblemer og sin økonomi. Det var svært viktig å få skaffet seg en egen bolig, vekk fra dårlige venner. Han ønsker derfor å kjøpe seg en bolig i Vind kommune. Han søkte derfor om startlån i kommunen for å finansiere boligen. Kommunen avsto søknaden om startlån den 10. desember 2016, og oversendte vedtak med begrunnelse til Kåre Lut. Vedtaket med avslag redegjorde både for de faktiske og

Kåre Lut påklaget vedtaket. I klagen kom han med noen nye argumenter både av faktisk og rettslig art om hvorfor han skulle få innvilget startlån, og som han ikke hadde redegjort for i søknaden om startlån.

Kommunens klageorgan i slike saker var formannskapet. Formannskapet behandlet klagen fra Kåre Lut den 30. januar 2017. Rådmannens (administrasjonens) innstilling til formannskapet var en henvisning til det opprinnelige vedtaket og dets begrunnelse, samt en redegjørelse for hvorfor de nye faktiske og rettslige argumenter ikke kunne endre det opprinnelige vedtaket. Rådmannens innstilling var at det opprinnelige vedtak skulle opprettholdes. Formannskapet traff deretter enstemmig vedtak med slik ordlyd:

«Vedtaket om avslag på startlån av 10. desember 2016 opprettholdes. Formannskapets begrunnelse er i samsvar med den begrunnelse som kommer frem av vedtaket av 10. desember 2016».

Dette vedtaket ble straks sendt skriftlig til Kåre Lut. Innstillingen til formannskapet ble ikke oversendt sammen med vedtaket.

Kåre Lut ble oppgitt over avslaget, men visste ikke helt hva han skulle gjøre. Etter noen måneder rådførte han seg med en jusstudent, som mente det var flere feil i saksbehandlingen i klageinstansen. Selv om det ikke var ytterligere klagerett, så skrev jusstudenten et brev for Kåre Lut om de feil som forelå, og som Kåre Lut sendte kommunen.

Kåre Lut anførte for det første at klagevedtaket ikke tilfredstilte kravene i forvaltningsloven § 25 når det kun ble henvist til begrunnelsen i det opprinnelige vedtaket. Kommunen påpekte at det ikke er noe krav om å innta en begrunnelse i klagevedtaket når begrunnelsen i klagevedtaket er den samme som i det opprinnelige vedtak og det henvises til denne begrunnelsen i vedtaket. Det var vanlig praksis i kommunen å gjøre det på denne måten.

For det andre påpekte Kåre Lut at det av vedtaket ikke så ut til at hans nye argumenter for klageinstansen var behandlet. Til dette hevdet kommunen at de nye argumentene var fremlagt for formannskapet. Det er ikke noen plikt til å redegjøre nærmere for dette i klagevedtaket når vedtaket ble det samme som i det opprinnelige vedtak og de nye anførselene ikke fikk betydning.

Spørsmål 4:

Er kravene til begrunnelse av klagevedtaket oppfylt?

Skriv ditt svar her...

Spørsmål 4: Er kravene til begrunnelse av klagevedtaket oppfylt?

Den overordnede problemstillingen er om Vind kommune tilstrekkelig har fulgt kravene til begrunnelse av klagevedtaket til Kåre Lut.

Forvaltningsloven kommer til anvendelse, da kommunens klageorgan regnes som et forvaltningsorgan for kommunen, jf. fvl. § 1.

Det rettslige utgangspunktet er fvl. § 25.

Det fremgår av fvl. § 25 første ledd at det i begrunnelsen for vedtaket skal vises til reglene vedtaket bygger på, og for å få parten i stand til å forstå vedtaket skal begrunnelsen også gjengi innholdet av reglene eller problemstillingen vedtaket bygger på.

Etter fvl. § 25 annet ledd skal begrunnelsen nevne de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Dersom de faktiske forholdene er beskrevet av parten selv eller i et dokument som er gjort kjent for parten, er en henvisning til den tidligere framstillingen tilstrekkelig. I tilfelle skal det i underretningen til parten vedlegges kopi av framstillingen.

Det første spørsmålet er om det var tilstrekkelig av Vind kommune å henvise til begrunnelsen i det opprinnelige vedtaket, jf. fvl. § 25.

Vind kommune avslår først søknaden om startlån i 2016, og sender et vedtak med avslag til Kåre Lut. Vedtaket redegjør for både de faktiske og rettslige sidene av saken. I det andre klagevedtaket gis det en innstilling som henviser til det opprinnelige vedtaket og begrunnelsen, samt redegjøring for hvorfor de nye argumentene fra Kåre Lut ikke endrer det opprinnelige vedtaket. Innstillingen ble ikke sendt sammen med

vedtaket.

Når Kåre Lut sliter med økonomien og har et sterkt behov for å skaffe seg bolig, taler det i retning av at det ikke var tilstrekkelig av Vind kommune å ikke skrive begrunnelse, men kun henvise til det første vedtaket. Sivilombudsmannen har uttalt at begrunnelse er en sentral del av saksbehandlingen, og at mangel på det kan medføre ugyldighet. At kravet til begrunnelse er strengt støttes også av rettspraksis. I Isene-dommen (Rt. 1981 s. 745) uttalte førstvoterende at ved inngripende vedtak skjerpes kravene til begrunnelsen. Det må og fremgå av vedtaket at det er truffet av saklig og forsvarlig skjønn, spesielt når det fremstår som lite rimelig. Det ble og uttalt at mangel på begrunnelse kan tyde på svikt ved selve avgjørelsen.

Det er ikke de faktiske forholdene som blir henvist til, men selve begrunnelsen. Derfor var det ikke tilstrekkelig av Vind kommune å henvise til begrunnelsen i det opprinnelige vedtaket, jf. fvl. § 25 annet ledd.

Det andre spørsmålet er om Vind kommune hadde plikt til å redegjøre for de nye argumentene i saken.

Det fremgår av fvl. § 34 annet ledd at når en klage tas under behandling, kan klageinstansen prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger.

Selv om det ikke eksplisitt står at klageinstansen skal eller må ta hensyn til nye opplysninger, så følger av ulovfestede prinsipper om god forvaltningskikk at dette skal gjøres. Det følger også av juridisk litteratur at man forvaltningen skal ta hensyn til nye opplysninger som kommer inn. Når det er snakk om en så prekær situasjon hvor Kåre Lut er avhengig av et lån for å kjøpe bolig taler det sterkere for at Vind kommune hadde en plikt til å redegjøre for de nye argumentene.

På den andre siden har forvaltningen begrenset med ressurser. Et klageorgan får som oftest flere klager hver dag, og effektivitetshensynet taler derfor i retning av at det ikke var nødvendig å redegjøre for de nye anførselene i klagevedtaket.

Når det er sagt så fremstår vedtaket som spesielt tyngende for Kåre Lut. Da er det spesielt viktig at det går frem av vedtaket at de nye anførselene har vært overveid, selv om de ikke fikk betydning. Det er en viktig del av saksbehandlingen at det kommer frem av begrunnelsen at alle relevante momenter har blitt overveid. Dette styrker også tilliten til at den prosessuelle kompetansen til forvaltningen er utført på riktig måte.

For borgeren er det sentralt å føle at man ikke bare er et nummer i rekka av saker forvaltningsorganet behandler. Det er ut i fra dette og tillitshensynet at de tungtveiende grunner taler for at Vind kommune ikke har oppfylt kravene til begrunnelse av klagevedtaket, jf. fvl. § 25.

Konklusjon: Kravene til begrunnelse av klagevedtaket er ikke oppfylt.